

วิธีการศึกษา

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชนิดสัตว์ป่าในพื้นที่ ปริมาณและการกระจายตามฤดูกาล จากการสอบถามชาวบ้านผู้ชำนาญพื้นที่ จากเอกสารที่มีผู้ทำไว้แล้ว และจากชิ้นส่วนสัตว์ป่าที่ได้มาจากป่าสงวนแห่งนี้ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของถิ่นที่อยู่อาศัย เช่น พืชพรรณ ฤดูกาลปริมาณน้ำฝน

2. สำรวจสัตว์ป่า แบ่งวิธีการสำรวจเป็น 2 วิธี คือ

2.1 สำรวจทางตรง เป็นการสำรวจเพื่อให้เห็นสัตว์

2.1.1 สำรวจตามเส้นแนว โดยเลือกเส้นแนวที่ผ่านทุกสภาพที่อยู่อาศัย (Habitat) โดยสามารถมีระยะที่เห็นทั้ง 2 ข้างทางได้พอสมควร ทั้งนี้หากสามารถเลือกเส้นแนวที่มีความหลากหลายของถิ่นที่อยู่อาศัยมาก ก็น่าจะพบชนิดพันธุ์ได้หลากหลายมากด้วย ในที่นี้ใช้เส้นทางเดินตามธรรมชาติ เช่น ลำธาร ผ่านสัตว์

2.1.2 สำรวจตามแหล่งอาหาร แหล่งน้ำ บริเวณโป่ง (saltlick) ซึ่งมีความจำเป็นมากสัตว์ในกลุ่มที่กินพืช (Herbivores) เนื่องจากเป็นแหล่งให้แร่ธาตุที่สัตว์ยังไม่ได้รับจากพืช เมื่อมีสัตว์มาใช้พื้นที่ดังกล่าว ทำให้สัตว์ผู้ล่าเข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย ทั้งนี้พบว่ามีการกระจายของโป่งตามบริเวณต่าง ๆ เช่น โป่งซีมัน โป่งลำหลอด โป่งช้าง และโป่งกลางทาง การสำรวจใช้วิธีการนั่งเฝ้าบนห้างบนต้นไม้ทั้งกลางวัน และกลางคืน

2.1.3 สำรวจโดยการดักจับสัตว์ วิธีนี้ใช้กับสัตว์ขนาดเล็ก หากเป็นสัตว์ที่บินได้ใช้ตาข่าย ค้างบริเวณที่คาดว่าสัตว์จะบินผ่าน เช่น นก ค้างคาว ส่วนสัตว์ที่อาศัยตาม พื้นดินใช้กรงแบบ Live Trap ซึ่งสัตว์ที่ติดจะไม่คาย หลังจากจำแนกชนิดแล้วก็ปล่อยไป

2.2. สำรวจทางอ้อม วิธีนี้อาศัยเครื่องหมายที่สัตว์ได้ทำเอาไว้ เช่น รอยเท้า กองมูล รอยอุคันไม้ ปลัก หรือเสียงร้อง ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์ของผู้สำรวจโดยมีคู่มือการศึกษา

รอยเท้าสัตว์เลื้อยลูกค้อยนมของกรมป่าไม้ นอกจากจะบอกชนิดสัตว์ได้แล้วในสัตว์บางชนิดเราสามารถประมาณอายุจากรอยเท้าของสัตว์ได้ด้วย (Santiapillai and Suprahman, 1986)

ขอบเขตของการศึกษา

สำรวจสัตว์มีกระดูกสันหลังทุกชนิด และเน้นหนักไปที่สัตว์ที่กำลังจะสูญพันธุ์ สัตว์ที่มีแนวโน้มว่าจะสูญพันธุ์ สัตว์หายาก และสภาพที่อยู่อาศัย และแหล่งปัจจัยที่มีความสำคัญในพื้นที่ บริเวณป่าสงวนแห่งชาติเขาโต๊ะเทพ อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา